

Temahæfte om

TTIP og CETA

De nye internationale frihandelsaftaler

TTIP - UDEN FOR DEMOKRATISK KONTROL

TTIP

En omfattende frihandelsaftale mellem EU og USA, der er ved at blive forhandlet på plads. (Transatlantic Trade and Investment Partnership)

CETA

En omfattende frihandelsaftale mellem EU og Canada, der er forhandlet på plads, og som afventer godkendelse. (Comprehensive Economic and trade Agreement)

I forbindelse med forhandlingerne mellem EU og USA om TTIP, der igen og igen præsenteres som noget, der vil gavne vækst og arbejdspladser, vil vi med dette temahæfte godt komme med et mere kritisk og nuanceret bidrag til vurderingen af disse frihandelsaftaler. Ordet frihandel giver positive associationer til større frihed og flere muligheder. I dette tilfælde ser det dog ud til, at friheden er forbeholdt de multinationale koncerner, der frit skal kunne handle med alle slags varer – også dem, der indtil nu har været pålagt restriktioner pga. miljø- eller sundhedsfare.

Vigtige spørgsmål, der skal besvares:

Er TTIP i strid med menneskerettighederne? Er ISDS, den eksterne domstol, i strid med grundloven? Vil der være et konstant pres på regeringer for at opgive høje grænseværdier på skadelige stoffer og giftige kemikalier for at tilfredsstille virksomhederne? Hvordan sikres arbejdstagere mod løndumping og dårlige arbejdsvilkår?

Vi ønsker, at alle sider af handelsaftalerne bliver belyst. Noget af det, vi er stødt på i disse artikler, er chokerende læsning, og vi opfordrer til, at alle sætter sig ind i, hvad dette eksperiment kan få af følger for retsstaten, demokratiet og vores velfærd.

Stor tak til alle, der har bidraget med artikler og især til Thomas Kruse, der har doneret forsidebilledet.

Redaktionen, den 10. december 2015.

Tekst, oversættelse og redigering ved Maja Føgh og Charlotte Ryø

Oplysningsforbundet May Day, www.mayday-info.dk

Stop TTIP, Danmark www.stop-ttip.dk

for TTIP-netværket i Danmark www.ttip.dk

TTIP og ISDS – i det store perspektiv

Oplæg til møde om TTIP arrangeret af Socialdemokratiet i København med Jens Ladefoged Mortensen, Jeppe Kofoed og Rasmus Nordqvist. 22/10 2015

Af Steen Folke

Tak for invitationen!

For et par uger siden demonstrerede omkring 200.000 mennesker mod TTIP i Berlin. Blandt talerne var, så vidt jeg er orienteret, formanden for det tyske LO. Store dele af den europæiske fagbevægelse er modstandere af TTIP. Mange socialdemokratiske EU parlamentarikere er også imod, bare ikke de danske. Også De grønne og Venstrefløjen i EU parlamentet er imod. Det samme er fremtrædende amerikanske økonomer som nobelprismodtagerne Joseph Stiglitz og Paul Krugman. For et par uger siden blev der afleveret ikke mindre end 3,2 mio. underskrifter mod TTIP til EU, en stærk manifestation fra det europæiske civilsamfund.

Herhjemme er det helt forståeligt, at partiet Venstre er varme tilhængere, men langt sværere at forstå, at det samme gælder socialdemokraterne på Christiansborg. En af grundene er, at man uden videre går ind for frihandel, tror på, at det giver nogle arbejdspladser, og at de fleste på Borgen i øvrigt

ikke ved ret meget om sagen.

Nu har Poul Nyrup Rasmussen meldt sig blandt kritikerne af TTIP og ISDS. Takket være Poul Nyrups baggrund og hans kontakter på begge sider af Atlanten ved han faktisk, hvad han snakker om. Jeg synes Jeppe Kofoed og andre socialdemokrater burde lytte mere til ham.

De optimistiske budskaber om vækst og arbejdspladser, der oprindeligt blev brugt til at skabe opbakning, har vist sig at være helt hen i vejret. De mest autoritative beregninger skønner en samlet vækst på omkring ½ pct. af EU's BNP i løbet af en 10 års periode. Og skønnene over jobeffekten er meget usikre; nogle steder vil der blive skabt jobs, andre steder vil miste arbejdspladser. Et enkelt skøn giver endda et tab på 600.000 arbejdspladser i EU. Under alle omstændigheder er det helt andre ting, der skal til for at trække Europa ud af krise og stagnation.

En ny runde i forhandlingerne mellem EU og USA om TTIP startede i Miami i forgårs. Forhandlingerne er meget lukkede; vi kender ikke parternes positioner. Men nu og da er der lækket papirer, og efter det store pres fra civilsamfundet og dele af EU Parlamentet har Kommissionen set sig nødsaget til at komme med forskellige offentlige udspil. Kommissæren Cecilia Malmström begriber ikke, at der er så meget ballade om sagen, sagde hun ved sit nylige besøg i Danmark. Men det er der nu gode grunde til.

Sagen er, at der allerede er gunstige rammer for handel mellem EU og USA. På de fleste områder er der så godt som ingen told, og der handles og investeres lystigt tværs over Atlanten. Jeg har det i øvrigt helt fint med nedsættelse eller afskaffelse af den smule told, der er tilbage. Men de multinationale selskaber, ikke mindst de amerikanske, men også de europæiske, vil gerne have endnu gunstigere vilkår. TTIP er ikke mindst deres projekt. Det amerikanske Chamber of Commerce og det europæiske Business Europe er centrale aktører og har i årevis arbejdet på sagen.

ISDS

Mest ballade herhjemme har der været om voldgiftstribunalet ISDS. I den klassiske udformning, der allerede findes i mange investeringsaftaler, består en sådan voldgift af tre private erhvervsadvokater, som i lukkede møder afgør sagerne uden appelmulighed. Typisk anlægger en virksomhed sag mod en stat for at have forringet deres profitmuligheder fx gennem ny lovgivning eller andre reguleringer. Den svenske energikoncern Vattenfall har med krav om stor kompensation i 2010 tvunget Tyskland til at slække miljøkravene omkring et kulfyret kraftværk (på baggrund af Energy Charter

Treaty). Nogle gange er trusler om sagsanlæg nok til at få staterne til at makke ret. Vattenfall har også i 2012 anlagt sag mod Tyskland, fordi regeringen – efter Fukushima-katastrofen i Japan – har besluttet inden 2022 at afvikle atomkraften, som det svenske firma har store interesser i. Her er Vattenfalls krav ikke mindre end 27 mia. kr.

For ganske nylig er EU Kommissionen efter civilsamfundets pres kommet med et nyt udspil til en moderniseret udgave af ISDS, som ligner en mere permanent domstol med mere uafhængige dommere og større åbenhed. Dette forslag har det amerikanske Chamber of Commerce straks afvist. Men hvorfor skal de multinationale selskaber overhovedet have adgang til en særlig domstol, som nationale selskaber ikke har? Både i EU og i USA findes i forvejen domstole, som udmærket kan dømme også i sådanne sager.

Europæiske standarder under pres

Hovedsigtet med TTIP er at skabe rammer for et nedadgående pres på standarder inden for en række områder, som firmaerne ser som såkaldt tekniske handelshindringer. Det drejer sig om standarder på fødevarerområdet, kemikalier, arbejdstagerrettigheder, miljøbestemmelser og meget mere. I USA har de fornøjelsen af at spise hormonbøffer, klorkyllinger og genetisk modificerede produkter. Det har vi ikke ønsket os i Europa. I EU er der forbud mod over 1300 kemiske stoffer i kosmetiske produkter, hvor USA kun har 11 stoffer forbudt. I USA skal man bevise, at et produkt er skadeligt for at indføre forbud, mens EU har et forsigtighedsprincip, der skal gavne forbrugerne og miljøet. Det tyske miljøagentur, der ligger under det tyske miljøministerium, har advaret om, at man med TTIP risikerer at flytte EU's lovgivningspraksis i amerikansk retning.

Både Cecilia Malmström og Jeppe Kofoed forsikrer, at der ikke vil ske sådanne forringelser, men de garantier giver jeg ikke meget for. Ganske vist siger et lækket dokument fra Kommissionen, at samarbejdet "skal guides af begge parters ret til at udvikle og bevare politikker og regler, der sikrer et højt niveau af beskyttelse, hvad angår miljø, sundhed, sikkerhed samt forbruger- og arbejdstagerbeskyttelse" (Information 16/12 2013). Og jeg siger ikke, at vi nødvendigvis får amerikanske klorkyllinger og hormonbøffer tvunget ned i halsen. Men jeg siger, at hele sigtet med en sådan aftale er at harmonisere standarderne, og at der i kraft af de store forskelle på tværs af Atlanten er alvorlig risiko for, at de høje europæiske standarder på en række vitale områder vil blive sat under pres. Der findes også enkelte områder, bl.a. i finanssektoren, hvor de amerikanske standarder er højere end de europæiske; også de vil blive udsat for et nedadgående pres. Harmoniserin-

gen skal omfatte både eksisterende og fremtidig lovgivning og anden form for regulering. En TTIP aftale vil blive betragtet som et 'living document', som løbende justeres.

For allerede under forhandlingerne at vise imødekommenhed over for amerikanerne, har Kommissionen gennemtvunget en afskaffelse af et forbud mod at bruge mælkesyrebehandling af oksekød, som er under mistanke for at skulle skjule uhygiejniske metoder. Det er i sig selv nok ikke verdens største sag, men den viser tendensen. Og ved en konference i Washington d. 12. oktober sagde en embedsmand fra EU Kommissionens handelsafdeling: "Bruxelles er villig til at tackle selv de sværeste spørgsmål i forbindelse med TTIP. Der foregår en forstærket proces med at undersøge og godkende GMO'er. Fem nye produkter er blevet godkendt indtil nu, og Bruxelles behandler andre, mens TTIP-forhandlingerne bevæger sig frem" (The Economic Voice 18/10 2015).

Reguleringsråd

Som led i forhandlingerne er der planer om at oprette et såkaldt Reguleringsråd¹, der skal strømline regler og love. Her skal repræsentanter for virksomhederne bag lukkede døre kunne komme med deres vurderinger og indvendinger, inden der vedtages ny lovgivning og anden form for regulering. Det vil omfatte EU's forordninger og direktiver og bestemmelser om implementering. Men det vil også omfatte danske initiativer med lovgivning eller anden regulering, der har konsekvenser for handel med USA. Det vil i praksis være med til at undergrave de demokratiske beslutningsprocesser både i EU og på nationalt plan. Vi ved, at store virksomheder og bredere erhvervsorganisationer allerede udfører et kæmpemæssigt lobbyarbejde i EU, som fx NGOerne overhovedet ikke kan hamle op med. Der er ikke behov for yderligere at styrke erhvervsinteresserne.

TTIP skal også ses i en større global sammenhæng. Geopolitisk kan TTIP anskues som en aftale, der – tillige med den TPP-aftale, som er ved at blive færdigbehandlet – inddrager alle verdens vigtigste handelsnationer bortset fra Kina. Det ligner næsten en inddæmning af Kina – ihukommende George Kennan – hvad der nok fra USA's side ikke er helt utilsigtet. Men er det også en europæisk interesse? Efter at WTO's Doha-runde sandede til på grund af modsætninger mellem i-lande og u-lande, har de rige lande i stedet indgået bilaterale og regionale aftaler. Hvis TTIP lykkes, er det også planen, at den skal sætte standarden for fremtidige handels- og investeringsaftaler, ikke mindst med u-landene, som vil blive presset til at acceptere

¹ Se mere om Reguleringsråd og Regulerings samarbejde side 29

re tilsvarende standarder, herunder ISDS i en eller anden form. Man kan måske også spørge, om TTIP lever op til EU's princip om kohærens mellem forskellige politikker, herunder ikke mindst om en aftale vil være i overensstemmelse med Lissabon-traktatens krav om at sikre, at alle politikker er forenelige med målet om at afskaffe fattigdom globalt? Der er ikke hidtil kommet meget frem om denne problemstilling.

CETA

I øvrigt ligger der en færdigforhandlet aftale mellem EU og Canada, CETA (Comprehensive Economic and Trade Agreement), der har en række af de samme principper som TTIP, herunder ISDS, men som der har været langt mindre opmærksomhed om. ISDS versionen i CETA er baseret på, at voldgift overlades til private advokater, og deres afgørelser kan ikke appelleres. Dog er der lagt op til betydelig gennemsigtighed i processen – i modsætning til tidligere ISDS institutioner. Det er da et fremskridt men gør det ikke rimeligere, at afgørelsen skal træffes af private advokater. CETA er under ratificering i EU, hvor EU parlamentet skal godkende den. Hvis den bliver vedtaget, kan store amerikanske firmaer benytte datterselskaber i Canada til at opnå nogle af de samme fordele i Europa, som TTIP vil give dem.

Disse aftaler er efter min mening meget vigtige for vores fremtid. Derfor er det også vigtigt, at befolkningen – og herunder ikke mindst fagbevægelsen, foruden politikerne – bliver ordentligt informeret. Det er kun takket være kritikerne, at der trods alt er kommet en vis debat om sagen. Men uanset synspunkt – for eller imod TTIP – vil jeg gerne opfordre de tilstedeværende til at være med til at udbrede kendskabet til de løbende forhandlinger, som sandsynligvis varer mindst et par år endnu. Vi kan vel være enige om, at selv om det er EU Kommissionen, der fører forhandlingerne, skal vi andre blande os så meget som muligt og medvirke til, at folk forstår, hvad der er på spil.

Steen Folke: Bestyrelsesmedlem Mellemløbet Samvirke, dansk repræsentant i ActionAid International. Økonomisk geograf, mag. scient, har været udviklingsforsker, lektor på Københavns Universitet og seniorforsker på Dansk Institut for Internationale Studier (bl.a. forsket i international handel). MF for VS 1975-84 (bl.a. udenrigs- og markedspolitik). Partiløs siden 1988.

PRELIMINARY FINAL COUNT:
3,263,920
PEOPLE AGAINST TTIP AND CETA!
ENOUGH TO FORM A HUMAN CHAIN
FROM GIBRALTAR TO TALLINN.

**STOP
TTIP!**
WWW.STOP-TTIP.ORG

3.263.920 mennesker i Europa har skrevet under mod TTIP og CETA

TTIP og sundhed

TTIP's konsekvenser for sundhedsområdet

Af Stud. med Nynne Nørgaard

En international sammenslutning af medicinstuderende har besluttet at protestere mod TTIP. Man er bekymret for big pharmas indflydelse på lovgivning omkring lægemidler og patenter og frygter i sidste ende retssager, hvis et land lovgiver mod big pharmas interesser.

TTIP præsenteres af industrien og af mange politikere som en uundværlig vækstpakke, der vil resultere i økonomisk vækst, nye arbejdspladser og øget eksport. Men handelsaftalen handler om meget mere end blot tekniske handelsbarrierer. Aftalen indebærer nemlig en omfattende deregulering af den lovgivning, der beskytter mennesker, miljø og sundhed, og indførelse af TTIP vil have alvorlige sundhedsmæssige konsekvenser.

TTIP's vidtrækkende ændringer på sundhedsområdet

TTIP vil begrænse adgangen til billig livsvigtig medicin, idet aftalen medfører en inkludering af såkaldte IP-retigheder (*Intellektuel Property rights*).

Disse rettigheder vil medføre endnu gunstigere forhold for medicinalvirksomheder, idet TTIP vil udvide omfanget af medicinske patenter, forstærke, forlænge og udvide farmaceutiske lægemiddelmonopoler samt forlænge og udvide dataeksklusivitet. Dette vil alt i alt resultere i, at private virksomheder får forlænget deres eneret til forskningsresultater og patenter – og derved forhindre produktion af prissænkende kopimedicin. F.eks. køber *Læger Uden Grænser* ca. 80% af deres HIV-medicin som kopimedicin i Indien.

Yderligere frygtes det, at TTIP vil gøre privatisering af sundhedssektoren irreversibel.

Hvis IP-retigheder inkluderes i TTIP, vil det reducere adgangen til medicin ved at:

- Gøre det muligt at tage patent på metoder til diagnosticering af sygdomme samt kirurgiske og terapeutiske metoder, hvilket f.eks. giver virksomheden eneret til at udføre en specifik kirurgisk metode
- Forbyde forhandlingsmetoder, der almindeligvis anvendes af de europæiske regeringer til at sænke priser på medicin f.eks. storindkøb.
- Reducere adgang til kliniske forsøgsdata, således at muligheden for at producere billig kopimedicin yderligere forringes.
- Gøre det sværere at få godkendt kopimedicin, og derved opretholdes en høj medicinpris.

Konsekvenser for sundhedsområdet:

- Højere medicinpriser både i Europa og i Udviklingslande.
- Reduceret produktion af kopimedicin og derved reduceret adgang til medicin.
- Offentlig sundhed kan ikke længere sættes over medicinalindustriens rettigheder.
- Profit sættes over sundhed og menneskerettigheder.
- Medicinalindustrien vil sætte den politiske sundhedsagenda.

Alt i alt vil TTIP underminere sundhedsområdet og således have negativ indvirkning på folkesundheden generelt.

TTIP = trading away health!

Nynne Nørgaard er medicinstuderende på Københavns Universitet. Hun er national koordinator af UAEM (Universities Allied for Essential Medicines), som er en international studenterorganisation, der arbejder med adgang til medicin. I Danmark er UAEM en gruppe i IMCC (International Medical Cooperation Committee), der er den danske medlemsorganisation af IFMSA (International Federation of Medical Students' Associations).

Irsk Cancerforening advarer mod TTIP

I en undersøgelse offentliggjort af Irish Cancer Society (svaret til Kræftens Bekæmpelse) rettes en skarp kritik mod de igangværende TTIP-forhandlinger mellem EU og USA, og især den kontroversielle konfliktløsningsmekanisme ISDS. Organisationen, der arbejder for at eliminere kræft som et folkesundhedsproblem, mener, at aftalen udgør en så stor risiko for folkesundheden, at forhandlingerne bør ophøre.

Organisationens interesse i TTIP er tæt forbundet med de verserende ISDS-sager mellem Phillip Morris og Australien og Uruguay, fordi landene har indført advarselstekster og -billeder på cigaretpakkerne og i Australiens tilfælde indført helt neutrale pakker. Rygning er som bekendt stærkt forbundet med kræft, og er den mest almindelige årsag til for tidlig død – i EU dør ca. 700.000 mennesker hvert år af rygningens følgevirkninger (hovedsagelig kræft og hjerte-kar-sygdomme).

TTIP-aktivister demonstrerer mod ISDS i april 2015.

I Irland, der så sent som i marts i år [2015] blev det andet land i verden til at indføre lovgivning omkring neutrale cigaretpakker, er der en oprigtig bekymring for, at TTIP og den ledsagende ISDS-mekanisme kan give tobaksselskaberne værktøjer til at udfordre den irske tobakslvgivning. Undersøgelsens forfattere, forsker Joshua Curtis og John Reynolds, siger, at *"gennemførelsen af en ISDS-mekanisme, der tillader udenlandske investorer at omgå de nationale domstole, vil have en katastrofal indvirkning på beskyttelsen af folkesundheden, især med hensyn til tobakslvgivningen."* (s. 69). Undersøgelsen anbefaler, at TTIP forhandlingerne afbrydes, men da det er usandsynligt, så i det mindste at fjerne ISDS-mekanismen og reguleringssamarbejdet som planlagt.

Phillip Morris har lobbyet intensivt for at få ISDS-mekanismen med i TTIP-aftalen, ikke mindst gennem paraplyorganisationen, Trans-Atlantic Business Council, hvor virksomheden har medlemmer.

Læs et resumé af undersøgelsen her:

http://www.cancer.ie/sites/default/files/content-attachments/ttip_exec_sum_final_web_160715.pdf

Læs den fulde rapport her:

http://www.cancer.ie/sites/default/files/content-attachments/final_version_of_report_on_ttip_and_irish_public_health_policy.pdf

Korporatokrati

"Der findes en verdensomspændende privatiseringsplan – det er i virkeligheden en ny form for virksomhedsstyre, vil jeg mene – hvor regeringer ikke længere er herre i eget hus."

Raif Mair, tidligere miljøminister, British Columbia, Canada

TTIP og arbejdsmiljøet

Frihandelsaftale er gift for arbejdsmiljøet

Af Karen Winding, cand.techn.soc. og med i Aktionsgruppen Arbejdere Akademikere

Frihandelsaftalen mellem USA og EU truer reguleringen af vores arbejdsmarked og dermed lønmodtagerne, som kan blive de store tabere. Her er en opfordring til fagbevægelsen om at kæmpe for at bevare et sundt arbejdsmarked.

Vi skal ikke være bange for, hvad frihandelsaftalen TTIP mellem EU og USA vil bringe for lønmodtagerne. Det hører vi igen og igen fra både fagbevægelse og politikere, bl.a. LO og tidligere handelsminister Mogens Jensen. Hvis man læser de fleste af de publicerede papirer fra EU-kommissionen, kan man få det indtryk, at alt er godt, og at der absolut ingen forringelser sker inden for lønmodtagerbeskyttelse og rettigheder. Men hvis man følger, hvad der konkret foregår i EU i øjeblikket, må der sættes klare spørgsmålstegn ved, om EU nu også reelt er på linje med lønmodtagerne – og om den regelforenklingsproces, der er igangsat, ikke reelt betyder et ræs mod bunden.

I 2014 udkom en rapport fra det såkaldte Stoiber-udvalg med forslag til at lette de administrative byrder for erhvervslivet i EU. Anbefalingerne fra udvalget er nu ved at blive gennemført gennem det såkaldte REFIT-program (et program, der skal »effektivisere, forenkle eller smide direktiver væk«)². Fagbevægelsens kritik af dette program specielt på arbejdsmiljøområdet handler om, at der er alt for meget politisk velvilje over for arbejdsgivernes ønsker og alt for lidt interesse for de forhold, borgerne skal arbejde under.

² REFIT er Europa-Kommissionens program for "målrettet og effektiv regulering. Det skal gøre EU-lovgivningen enklere og mindske omkostningerne og dermed bidrage til et klart, stabilt og forudsigeligt regelsæt, som støtter vækst og beskæftigelse", som Kommissionen udtrykker det. Se mere her: http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/index_da.htm

Det er min pointe, at denne regelforenkling i EU gennem REFIT-programmet er sat i verden for at bane vej for TTIP-handelsaftalen. Regelforenklingen er simpelthen en forudsætning for TTIP.

En udenrigsministeriel repræsentant har i et åbent dialogforum for handelspolitik, juni 2015, bekræftet, at EU's eget program for 'bedre regulering' har en direkte strategisk sammenhæng med TTIP-forhandlingerne. Hvis man derudover sammenligner det, der foregår på de to fronter, bliver det også synligt, at det er de samme principper, der ligger bag de to strategier. Nemlig, at enhver lov eller regulering fra de enkelte landes side principielt kan ses som en handelshindring for erhvervsvirksomheder, hvorfor forenkling eller direkte afskaffelse af regulering er målet.

I EU's REFIT-program beskrives det åbent, at man bevidst har valgt virksomhedernes perspektiv frem for den offentlige sektors eller borgernes ud fra en tankegang om konkurrence og vækst i Europa. Regelsaneringen gennemføres bl.a. ved, at gamle direktiver skal smides ud for hvert nyt, der kommer til, og som noget nyt er det i 2015 kommet frem, at et bureaukratisk organ skal have vidtgående beføjelser til at stoppe kommissionen i at fremsætte lovforslag eller stoppe dem i processen, hvis forslagene udgør en byrde for erhvervslivet. Desuden ønsker kommissionen selv at være i stand til at trække i en 'nødbremse', hvis forslagene ændres væsentligt af enten Rådet eller Europaparlamentet i den 'forkerte' retning. Det kunne være love, der forbedrer arbejdsforhold eller varetager miljøbeskyttelse.

International sekretær i FTF Heidi Rønne er stærkt imod anbefalingerne fra udvalget og frygter, at fagbevægelsens muligheder for at få indflydelse på lønmodtagernes vegne vil blive svækket i fremtiden. Hun trækker et eksempel frem fra frisørbranchen, hvor parterne var blevet enige om at forbyde nogle kræftfremkaldende stoffer, hvilket normalt ville blive ophøjet til et direktiv, men Kommissionen valgte som noget nyt at droppe direktivet.

I 2013 offentliggjorde Kommissionen en liste med de 10 mest byrdefulde områder i EU for erhvervslivet. Regulering af kemikalier og arbejdsmiljøet stod højt på listen. Det betød, at alle hidtidige arbejdsmiljødirektiver blev klassificeret som forældede, hvilket fik fagbevægelsens EU-institut, ETUI, til at mene, at arbejdsmiljøet fremover ikke ville blive reguleret i EU. Denne frygt blev i juni 2014 på det nærmeste bekræftet gennem Kommissionens offentliggjorte strategi på arbejdsmiljøområdet 2014-20. Her er mange smukke ord om at fastholde en høj standard for arbejdsmiljøet i Europa, men samtidig forenkles eller fjernes eksisterende lovgivning på området –

en modsætning mellem ord og handling, som også den danske fagbevægelse får øje på.

FTF udtrykker i en kommentar på deres hjemmeside stor skuffelse over, at Kommissionens fulde opmærksomhed er på regelforenkling og administrative byrder for erhvervslivet, og at strategien tager »et alt for stort hensyn til virksomhederne frem for de ansatte«. Men især er det bekymrende, mener FTF, at EU nu anser et godt arbejdsmiljø som en administrativ byrde, da et godt arbejdsmiljø bør være en rettighed, som alle lønmodtagere nyder godt af.

Grundlæggende principper for hidtidig arbejdsmiljøregulering i EU bliver nu også brudt. I stedet for som hidtil at lovgive efter 'forsigtighedsprincippet' i EU, er forslaget nu, at ekspertpanelet, der skal gennemgå og evaluere lovgivningen, skal spørge ind til, om der er forskningsmæssigt bevis for, om et stof er farligt, før man vil sætte grænser for det. Heidi Rønne mener, at »dette vil være en katastrofe for arbejdsmiljøet, hvis der skal 'lig på bordet' for at bevise, at arbejde med f.eks. farlige kemikalier er kræftfremkaldende«.

Tidligere blev arbejdsmiljødirektiver betragtet som et 'gulv', som medlemslandene kunne bygge oven på. Nu siges det at være konkurrenceforvridende, hvis man har forskellige niveauer i medlemslandene. Derudover lægges der op til at fritage små og mellemstore virksomheder (op til 250 ansatte) for al arbejdsmiljøregulering. Det vil betyde, at ca. 90 procent af de danske arbejdspladser ikke skal reguleres, og at arbejdspladsvurderinger (APV) ikke fremover vil blive et obligatorisk værktøj. Det er ifølge arbejdsmiljøkonsulent i FOA Rudi Larsen katastrofalt, fordi »APV er det eneste værktøj, vi har, der forpligter arbejdsgiveren til en reaktion på et problem«. Det er adgangsbilletten til, at Arbejdstilsynet kan komme på besøg.

Mange oplever generelt, at det er uigennemskueligt, hvad der sker i EU. Men er det nu så uigennemskueligt? For mig at se passer det som fod i hose med de forhold, der helst skal være bragt på plads, inden der skal indgås en endelig aftale med USA om frihandelsaftalen TTIP.

I TTIP-forhandlingerne ligger tankerne om regulering og forenkling fint i forlængelse af EU's egne ændringer. Regulerings samarbejdet mellem USA og EU handler om procedurer, der skal få EU's og USA's lovgivning til at stemme overens. Det giver enorm magt til en lille gruppe mennesker, der ikke er valgt, og som ikke skal stå til regnskab over for offentligheden.

På arbejdsmiljøområdet vil bindende standarder bringe fundamentale forebyggelsesprincipper i fare og forhindre medlemsstater i at indføre højere beskyttelsesniveauer end defineret af EU og USA. Et trin mere mod bunden!

På det kemiske område lovgives der i øjeblikket forskelligt i EU og USA. I EU har lønmodtagerne hidtil været beskyttet via forsigtighedsprincippet, hvilket vil sige, at virksomheden skal bevise stoffets ufarlighed. I USA er det omvendt. Der er alle stoffer ufarlige, indtil det offentlige kan bevise, at det kemiske stof er skadeligt, før det kan blive forbudt. Der har været lagt et meget stærkt pres fra de kemiske virksomheder i USA og EU på at få forsigtighedsprincippet i EU væk, hvilket nu åbenbart ser ud til at lykkes.

Lækkede papirer fra forhandlingerne om TTIP afslører, at man på kemikalieområdet i fremtiden forestiller sig en fælles EU-USA-prioritering af stoffer til vurdering, fælles vurderingsmetoder, fælles tilpasning af klassificering og mærkning, fælles udveksling af oplysninger om lovgivningsmæssige planer og nye udkast til fælles forordninger. Kort sagt en total harmonisering på området. Et trin mere ned mod bunden!

Vurdering af al fremtidig lovgivning og regulering er allerede på tegnebrættet i TTIP-aftalen. Man vil nedsætte et 'reguleringsråd' af embedsmænd fra begge sider, der skal undersøge, om lovforslag fra EU og USA passer med hinanden og er handels- og investerings sikre. Hvis de ikke er, har dette råd magt til at foreslå en tilpasning mod en harmonisering for at reducere omkostninger for virksomhederne.

Frihandelsaftale er gift for arbejdsmiljøet

Den danske fagbevægelse har med rette kritiseret EU's nuværende REFIT-program og de forringede udsigter for arbejdsmiljøet i EU, men er mærkeligt nok langt mindre kritisk, når det kommer til TTIP, som jo består af de samme ingredienser. En undtagelse er FOA's Dennis Kristensen, der som talsmand for 11 andre danske organisationer for offentligt ansatte advarer mod TTIP-handelsaftalen.

Han trækker i forbundsbladet frem, at aftalen helt klart vil betyde større magt til multinationale selskaber samt tilgodese erhvervsliv og aktionærer på bekostning af arbejdstagere og forbrugere. Desuden frygter de 11 organisationer, at TTIP-aftalen kan presse europæiske og danske arbejdstagere til at acceptere dårligere arbejdsforhold end i dag.

3F udgav tilbage i 2007 en pjece om globaliseringen, hvori der blandt andet som afslutning står: »Liberalisering af verdenshandelen, markedsintegration og svulmende globale finansielle strømme i form af handelsaftaler, hvor de store virksomheder sidder ved bordet, fører ikke til større velfærd for lønmodtagere eller borgere«. »Der er brug for en stærk fagbe-

vægelse i Danmark og i resten af verden og høje lovgivningsmæssige standarder for miljø, arbejdsmiljø og arbejder- og borgerrettigheder«. Den daværende formand, Poul Erik Skov Christensen, supplerer i forordet med at vurdere, at spillereglerne for at sikre medlemmernes interesser har ændret sig med globaliseringen – og at det er fagbevægelsens opgave at sikre, at disse spilleregler bliver bedre, men at disse forbedringer ikke kommer af sig selv!

LO har fået en ny forkvinde, der er startet med at varsle forandring. Det lover godt – og jeg kan kun sige: Kære Lizette Risgaard, kære danske fagbevægelse: Lyt til disse ord fra 3F! Stå sammen med fagbevægelsen i Europa og USA mod TTIP, og bland jer i koret af kritiske røster!

Stil krav om, at EU's REFIT-program bliver genforhandlet og arbejdsmiljøreguleringerne tilbageført, så TTIP ikke ender i et ræs mod bunden.

Stil krav om, at der i TTIP skal indskrives løbende trepartsforhandlinger om arbejdsvilkår og arbejdsmiljø på tværs af Atlanten, så fagbevægelsen får en stærk global stemme! Kom op på barrikaderne mod TTIP!

Medtaget her med tilladelse fra Politiken. Første gang offentliggjort i Politiken den 11/11/2015. Kronikken kan læses i sin helhed her: <http://politiken.dk/debat/kroniken/ECE2923861/frihandelsaftale-er-gift-for-arbejdsmiljoet/>

TTIP: Kontroversiel og farlig for arbejdere

Af Hans Brinkmann

Fagbevægelsens europæiske tænketank advarer mod risikoen for social dumping i handelsaftalen TTIP mellem EU og USA

Tænketanken ETUI, som er knyttet til den Europæiske Faglige Sammenslutning, sammenfatter i nyt arbejdspapir fagbevægelsens frygt for konsekvenserne af den handelsaftale TTIP, som pt. forhandles mellem EU og USA.

Fagbevægelsen frygter social dumping, og den Europæiske Faglige Sammenslutning, EFS, pegede allerede i 2013 på en række punkter, som direkte truer arbejderinteresser. EFS frygter, at bestræbelsen på at harmonisere og gensidigt anerkende love og standarder, som er en central del af forhandlingerne, vil betyde en nedadgående spiral og føre til social dumping.

Løn og beskæftigelse

ETUI peger på, at selvom de multinationale selskaber i Europa og USA kan være splittet ind imellem, så er de klar til at danne fælles front for at få gennemført foranstaltninger, der kan mindske deres omkostninger og mindske reguleringen.

Det britiske forbund GMB vurderer, at aftalen udgør "en meget reel risiko for, at de hårdt tilkæmpede arbejderrettigheder i Europa vil blive tvunget ned på det meget lavere niveau af arbejderrettigheder i USA."

Frygten for en "nedadgående harmonisering" af arbejderrettighederne forstærkes af, at USA ikke har ratificeret hele seks af ILO's otte konventioner om grundlæggende faglige rettigheder.

Det har fået Storbritanniens største forbund UNITE til at kræve, at USA tilslutter sig alle ILO's konventioner som en forudsætning for at indgå i TTIP.

- Men faren for arbejderne kommer også fra EU-kommissionen og den sammenkobling, som Kommissionen meget vel kan se mellem TTIP og det

europæiske REFIT-program, hedder det i arbejdsrapporten.

- Mens Kommissionen siger, at målet med REFIT er at reducere og forenkle de administrative byrder i Europa, så er REFIT-programmet et instrument, der er gjort klar til at gennemføre TTIP-aftalen, og det udgør en trussel mod de europæiske arbejderes arbejdsmiljø, hedder det.

Fagforeningsfolk fra USA har advaret de europæiske fagforeninger mod farerne med en henvisning til den nordamerikanske frihandelsaftale, NAFTA, som de mener, har forringet arbejdsvilkårene for amerikanske arbejdere. Aftalen omfatter USA, Canada og Mexico. Hvis TTIP bliver en realitet, så bliver det USA, som bliver "Europas Mexico", da de amerikanske lønninger ligger under de europæiske.

Velfærd under pres

Velfærdssystemerne er truet af aftalen, fordi det ser ud til, at aftalen vil ende med at operere med en såkaldt negativliste, frygter fagbevægelsen.

- Med andre ord, er det kun offentlige tjenester, der udtrykkeligt er nævnt i aftalen, som er sikret mod privatisering og åbning for styrket konkurrence. EFS har foreslået det modsatte princip i aftalen, en "positivliste", så kun de offentlige tjenester, som udtrykkeligt er nævnt, skal være åbne for privatisering. En sådan regel vil kræve genforhandling, hver gang en offentlig service kommer i spil som mål for privatisering, hedder det i arbejdsrapporten.

Fagbevægelsen på begge sider af Atlanten er også imod at inddrage offentlige kontrakter i forhandlingerne.

Ud over bekymringerne for de faglige rettigheder og frygten for social dumping peger ETUI's arbejdsrapport på en hel række andre problematiske sider ved de igangværende forhandlinger.

Kilde:

http://www.eufagligt.dk/artikel/ttip_kontroversiel_og_farlig_for_arbejdere

TTIP og Menneskerettigheder

Nuværende handelstraktater: »En revolution mod lov og ret«

En respekteret menneskerettigheds-ekspert i FN, Alfred-Maurice de Zayas, har sluttet sig til den globale bevægelse, der går imod handelsaftaler som TPP og TTIP. Og han har nye og stærke juridiske argumenter.

I international ret, siger de Zayas, er der et hierarki af aftaler, og i toppen er FN-pagten: "I tilfælde af konflikt mellem bestemmelserne i FN-pagten og enhver anden traktat, vinder FN-pagten." Med andre ord, **handelsaftaler, der fører til en krænkelse af menneskerettighederne – eller overtræder andre forpligtelser, der er fastsat i FN-pagten – er juridisk ugyldige.** De fleste lande har underskrevet traktater om menneskerettighederne, men "de har også indgået handels- og investeringsaftaler, der hindrer, forsinker eller gør det umuligt at opfylde deres traktatmæssige forpligtelser over for menneskerettigheder."

Massedemonstration i Berlin 10. oktober 2015

De Zayas er især bekymret for ISDS-klausulerne, som giver virksomheder ret til at sagsøge regeringer pga. love eller regler, der kan mindske de forventede overskud. Sådanne mekanismer, siger han, "udgør faktisk et angreb på selve essensen af suverænitæt og selvbestemmelse, som er grundlæggende principper i De Forenede Nationer." Faktisk kræver FN's *Konvention om borgerlige og politiske Rettigheder*, at den slags tvister afgøres af uafhængige, gennemsigtige og ansvarlige domstole. **"At tillade tre private voldgiftsmænd at se bort fra international og national lovgivning ... er ensbetydende med en revolution mod lov og ret."**

De Zayas bemærker, at ud af de 608 kendte voldgiftskendelser, har mange "tilsidesat national Ret og hindret stater i suveræne beslutninger om finans- og budgetpolitik, sundheds-, miljø- og arbejdsmarkedsregulering, og har haft en negativ indvirkning på menneskerettigheder ... inklusive en 'nedkø-lende effekt' med hensyn til udøvelsen af demokratisk regeringsførelse."

Den langsigtede konsekvens af frihandels- og investeringsaftaler, tilføjer han, er "en international orden regeret af investorer, spekulanter og transnationale virksomheder uden demokratisk legitimitet".

Det er den slags sprog, vi ofte har hørt fra engagerede aktivister - det sprog, vi selv har brugt – men det er virkelig bemærkelsesværdigt at høre det fra et højtstående medlem af det internationale retssamfund.

Hvad mener de Zayas, der bør gøres? Blandt øvrige tiltag i sin '**handlingsplan**', opfordrer han regeringerne til:

- at sørge for, at alle handels- og investeringsaftaler – nuværende og fremtidige – repræsenterer de berørte befolkningers demokratiske vilje. Forhandlingerne må ikke være hemmelige eller blive hastet igennem, men bør i stedet være ledsaget af bred offentlig høring og deltagelse;
- at afskaffe ISDS og nægte at overholde nogen eksisterende ISDS-voldgiftskendelser, der krænker menneskerettighederne;
- at sørge for, at alle handels- og investeringsaftaler anerkender menneskerettighedernes forrang og specifikt nævne, at i tilfælde af konflikt vinder menneskerettighedsforpligtelserne;
- at sørge for, at handels- og investeringstraktater ikke griber ind i regeringernes evne til at gennemføre indenlandske budget- og skattemæssige anliggender.

- At modstå 'lokketonerne' fra lobbyister for transnationale selskaber og banker, der udfærdiger alt for optimistiske prognoser for vækst og udvikling.

De Zayas er ikke fortalere for at gøre en ende på international handel og investering, men en ende på det **"det store globale kasino, hvor investorerne manipulerer systemet for at sikre, at de altid vinder** Tommelfingerreglen," siger han, "bør være: (a) at give til virksomheder, hvad der tilhører dem – et miljø med retfærdig konkurrence; (b) at tilbagelevere til staterne, hvad der er grundlæggende og umisteligt deres – suverænitets og politisk råderum; (c) at give parlamenterne, hvad der tilhører dem – evnen til at overveje alle aspekter af traktater uden udemokratisk hemmeligholdelse og hastevedtagelser; og (d) give folket, hvad der er deres: ret til offentlig deltagelse, retfærdig behandling og demokrati."

De Zayas anerkender, at ændring eller afslutning af handels- og investeringsaftaler ikke vil være let. Men han påpeger, at **slaveri og kolonialisme – der i dag anses som forbrydelser mod menneskeheden – i århundreder var juridiske og centrale dele af den økonomiske orden.** "Lige som andre økonomiske paradigmer blev opgivet, vil investor-stat tvistbi-læggelse [ISDS] anerkendes som et fejlslået eksperiment, et forsøg på at kapre forfatningen."

Alfred-Maurice de Zayas er en amerikansk advokat, forfatter, historiker, en førende ekspert inden for menneskerettigheder og folkeretten, og en pensioneret højtstående FN-embedsmand. I 2012 udnævnte FN's Menneskerettighedsråd ham til stillingen som uafhængige ekspert i fremme af en "Demokratisk og retfærdig international Orden".

For at læse den fulde ordlyd af Mr. de Zayas' erklæring, se her:

<http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=16461&LangID=E>

Kilde: <http://www.commondreams.org/views/2015/10/29/current-trade-treaties-revolution-against-law?>

Rapporten kan læses her:

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/april/tradoc_153348.pdf

Er ISDS grundlovsstridig?

Af Laura Hähnlein

En rapport forfattet af Prof. Dr. Siegfried Bross og for nyligt udgivet af den tyske Hans Böckler Stiftung konkluderer, at ISDS (Investor-Stat-Tvistbilæggelse)-domstole, som i øjeblikket skal indgå i TTIP og CETA frihandelsaftalerne, ikke er i overensstemmelse med Tysklands forfatning.

Den offentlige mening i hele EU, USA og andre steder har været meget kritisk over for sådanne domstole og over for, at de indgår i TTIP såvel som i CETA. ISDS kan i virkeligheden betragtes som det, der bliver afgørende for CETA/TTIP. Et stigende antal jurister og advokater har tilsluttet sig debatten. I den tysktalende del af verden omfatter det fremtrædende stemmer som Herta Däubler-Gmelin, Dr. Markus Krajewski, Erich Schweighofer (juraprofessor fra Wien) og nu Prof. Dr. Siegfried Bross, en tidligere dommer ved selveste forfatningsdomstolen i Tyskland.

Ifølge sidstnævnte er der to hovedindvendinger mod ISDS: For det første organiseringen af og proceduren ved de private voldgiftsdomstole og for det andet den virkning, deres domme har. Med hensyn til det første spørgsmål påpeger Prof. Dr. Bross, at stater som en standardprocedure indgår kontrakter i henhold til international lov og dermed er part i disse kontrakter. Hvis en privat voldgiftsdomstol medtages i en frihandelsaftale, vil domstolen blive en del af folkeretten. Det betyder, at hvis en investor mener, at en stats retsakt [lov] vil begrænse eller reducere en forventet fortjeneste, vil han eller hun kunne sagsøge staten. Prof. Dr. Bross hævder, at det betyder en indskrænkning af den nationale suverænitæt, idet den konstante trussel om en retssag kan forhindre nødvendig lovgivning i offentlighedens interesse, f.eks. for at beskytte forbrugerne eller miljøet.

Et andet kontroversielt spørgsmål er organiseringen af voldgiftsdomstole, der ikke overholder anerkendte forfatningsmæssige principper. Dette sker oplagt med udnævnelsen af voldgiftsmænd, der sandsynligvis vil være advokater ansat i store advokatfirmaer eller professorer. På den måde skaber en voldgiftsdomstol oprettet på baggrund af en frihandelsaftale et selvstændigt juridisk system, der på den ene side eksisterer uden for det nationale retssystem, men på den anden side alligevel er nationalt bindende. Dette underminerer parlamentarisk deltagelse og afgørelser fra en føderal forfatningsdomstol. Dette er forfatningsstridigt.

Hvis, ifølge Prof. Dr. Bross, sådanne voldgiftsdomstole skal oprettes, kan det kun lade sig gøre, hvis de er offentlige i den forstand, at de sorterer under staten. For at sikre dommernes demokratiske legitimitet bør de være repræsentanter for staten – offentligt ansatte – godkendt af deres respektive parlament. På denne måde kan den nationale suverænitet bevares, mens nødvendige korrektioner kan foretages på et demokratisk grundlag efter indgåelsen af kontrakten. Dette er særlig vigtigt, da kompleksiteten af en kontrakt ofte skaber uoverensstemmelser, som kræver revideringer.

Kilde: <https://stop-ttip.org/blog/investor-state-dispute-settlement-isds-unconstitutional/>

Aktivister mod ISDS september 2015

TTIP og økonomien

Europæisk disintegration, arbejdsløshed og ustabilitet

Afhandling om TTIP

Af Jeronim Capaldo, Tufts University, Medford MA 02155, USA. Oktober 2014

Her følger et uddrag af afhandlingen:

Indledning

Ifølge fortalene vil TTIP stimulere vækst i Europa og i USA. Beregninger godkendt af Europakommissionen peger på positive, men alligevel forsvindende små fordele, når det gælder BNP og personindkomster. Paradoksalt nok viser disse beregninger også, at enhver fordel i en transatlantisk handelsaftale vil ske på bekostning af den interne handel i EU og dermed modvirke den økonomiske integrationsproces i Europa.

Hertil kommer, at der i den nyere litteratur om emnet er blevet fremført adskillige problemer i bedømmelsen af TTIP's virkninger. Det er blevet påvist, at beregningerne lavet af forskellige institutioner alle er baseret på den samme model: Computable General Equilibrium Model, der har vist sig at være mangelfuld i forbindelse med handelspolitiske analyser.

I denne afhandling bedømmer vi effekten af TTIP ved at bruge FN's model, United Nations Global Policy Model, som indbefatter mere fornuftige antagelser om makroøkonomisk tilpasning, beskæftigelsesdynamik og global handel. Vi forventer, at TTIP medfører en nedgang i BNP, personindkomster og beskæftigelse. Vi forventer også en stigning i finansiell ustabilitet og en fortsat nedadgående tendens i arbejdsmarkedets andel af BNP.

Ifølge vurdering baseret på FN's model synes TTIP at favorisere økonomisk disintegration snarere end integration i Europa. Som et minimum siger dette, at de officielle undersøgelser ikke tilbyder et solidt grundlag for en informeret beslutning om indgåelse af TTIP.

Sammendrag af undersøgelsen

Den Europæiske Union og De Forenede Stater diskuterer for tiden TTIP, en omfattende handelsaftale, der har til formål i større grad at integrere de to økonomier. Som det er almindelig praksis ved handelsaftaler, er forhandlingerne om TTIP blevet ledsaget af en række økonometriske³ studier, der indeholder beregninger af aftalens økonomiske konsekvenser på mellemlangt sigt. I EU har fortalere fremhævet 4 primære undersøgelser, der hovedsagelig forventer små nettofordele for alle involverede lande og en gradvis erstatning af den interne EU-handel med en transatlantisk handel.

Nyere litteratur har påvist, at de primære undersøgelser af TTIP ikke er et godt fundament at tage politiske beslutninger på, da de er baseret på uegnede økonomiske modeller.

Vi tilbyder her en bedømmelse af TTIP, der er baseret på en anden model og på mere plausible antagelser om økonomisk regulering og politiske tendenser. Ved at bruge FN's globale model for økonomisk politik simulerer vi TTIP's indvirkning på den globale økonomi i en kontekst med langvarige nedskæringer og lav vækst særlig i EU og USA.

Vore resultater adskiller sig dramatisk fra de eksisterende bedømmelser. Hvad Europa angår, finder vi, at:

- TTIP i løbet af 10 år vil føre til *tab i nettoeksporten* sammenlignet med et "nej til TTIP"-scenario. Nordeuropæiske økonomier vil lide de største tab (2,07% af BNP), efterfulgt af Frankrig (1,9%), Tyskland (1,14%) og Storbritannien (0,95%).
- TTIP vil medføre et *nettotab i BNP*. Dette hænger sammen med tallene for nettoeksporten. De nordeuropæiske økonomier vil blive

³ som har med økonometri at gøre: videnskabelig disciplin som søger at beskrive økonomiske størrelser og sammenhænge ved hjælp af matematiske, især statistiske metoder og modeller. (Den danske Ordbog)

udsat for den største reduktion i BNP (-0,50%) efterfulgt af Frankrig (-0,48%) og Tyskland (-0,29%).

- TTIP vil medføre *tab i arbejdsindkomst*. Frankrig vil blive hårdest ramt med et tab på 5.500 euro pr. lønarbejder, efterfulgt af de nordeuropæiske lande (-4.800 euro pr. lønarbejder), Storbritannien (-4.200 euro pr. lønarbejder) og Tyskland (-3.400 euro pr. lønarbejder).
- TTIP vil resultere i *tab af arbejdspladser*. Vi har beregnet, at omtrent 600.000 job vil forsvinde i EU. De nordeuropæiske lande vil blive mest berørt (-223.000 job), efterfulgt af Tyskland (-134.000 job), Frankrig (-130.000 job) og de sydeuropæiske lande (-90.000 job).
- TTIP vil føre til en *reduktion af lønarbejderandelen* (andelen af den totale indkomst fordelt på lønarbejdere), hvilket forstærker den tendens, der har ført til den aktuelle stagnation. Bagsiden af det forventede fald er en stigning i andelen af overskud og renter, hvilket indikerer, at der forholdsmæssigt vil være en overførsel af indkomst fra arbejde til kapital. De største overførsler finder sted i UK (7% af BNP overført fra arbejdsindkomst til profitindkomst), Frankrig (8%), Tyskland og Nordeuropa (4%).
- TTIP vil medføre et *tab af offentlige indtægter*. Overskuddet fra indirekte skatter (fx moms) fratrukket subsidier vil falde i alle EU-lande med Frankrig som det land, der lider det største tab (0,64% af BNP). Offentlige underskud vil også stige med en procentdel af BNP i hvert EU-land og dermed skubbe de offentlige finanser tættere på eller ud over Maastricht-traktatens grænse.
- TTIP vil føre til *øget finansiel ustabilitet* og en akkumulering af skævheder. Med et fald i eksportindtægter, lønandele og offentlige indtægter må efterspørgslen nødvendigvis støttes af profitter og investering. Men med svækket vækst i forbruget, kan man ikke forvente, at profitten kommer fra øget salg. En mere realistisk antagelse er, at profitter og investering (hovedsagelig i værdipapirer) vil blive understøttet af en stigning i priserne på disse. Potentialet for makroøkonomisk ustabilitet forårsaget af denne vækststrategi er velkendt efter den nylige finanskriser.

Vore beregninger peger på dystre fremtidsudsigter for EU's politiske beslutningstagere. Stillet over for en større sårbarhed i forhold til eventuelle

kriser, der kommer fra USA, og ude af stand til at koordinere en finanspolitisk ekspansion, vil de stå tilbage med kun få muligheder for at stimulere økonomien: Fremme en stigning i den private låntagning med risiko for at skubbe yderligere til finansielle ubalancer; forsøg på konkurrerende devalueringer, eller en kombination af disse to.

Vi drager to generelle konklusioner. For det første, som det foreslås i nyere litteratur, leverer de eksisterende vurderinger af TTIP ikke et egnet grundlag for vigtige handelsreformer. Tværtimod ændrer resultaterne sig dramatisk, når en mere realistisk model anvendes. For det andet er en satsning på en øget handelsvolumen ikke en bæredygtig vækststrategi for EU. I den nuværende situation med stramninger, høj arbejdsløshed og lav vækst vil et øget pres på arbejdsindkomster yderligere skade den økonomiske aktivitet. Vore resultater peger på, at enhver bæredygtig strategi for at genoplive økonomisk vækst i Europa, må skabes på baggrund af en stærk politisk indsats til støtte for arbejdsindkomster.

Afhandlingen er udgivet af Tufts University, Medford MA 02155, USA, Global Development and Environment Institute (working paper no. 14-03) Original kan findes her: <http://ase.tufts.edu/gdae/pubs/wp/14-03capaldottip.pdf>

Citat:

”Handelsministerier verden over er blevet erobret af koncernerne og den finansielle sektor, og folkestyret har mistet muligheden for at begrænse handelsaftalernes negative følgevirkninger.”

”Der er reel risiko for, at handelsaftalerne vil gavne de rigeste i den amerikanske og globale overklasse på alle andres bekostning.”

Joseph Stiglitz, amerikansk økonom og nobelpristager, i New York Times.

Rapport om SMV⁴ og TTIP fuld af fejl

I foråret 2015 udgav EU-Kommissionen en rapport om TTIP's betydning for små og mellemstore virksomheder. Men i denne omtale påvises, at rapporten er fuld af fejl og fremkommer med konklusioner, der overhovedet ikke er belæg for.

Vil TTIP gavne små virksomheder?

Det er ingen hemmelighed, at handelskommissær Cecilia Malmström er opsat på at nå en omfattende handelsaftale med USA (TTIP). Kommissionen har hævdet, at handelsaftalen vil bringe vækst og arbejdspladser, men det er gentagne gange tilbagevist. Kommissionens næste træk er at prøve at bevise, at handelsaftalen vil være til stor gavn for de små virksomheder. Malmström: "De, der hævder, at TTIP kun gavner storkapitalen, tager helt fejl. TTIP vil hjælpe små virksomheder på begge sider af Atlanten." Men er det sandt? Er der beviser til støtte for denne påstand? Slet ikke.

For det første bygger Kommissionens rapport hverken på nogen form for afgørende forskning eller simulering af effekterne af TTIP. I stedet har Kommissionen, gennem et business-netværk, udsendt en spørgeskemaundersøgelse, hvor der spørges til modtagernes forestilling om ikke-toldmæssige barrierer (NTB'er) for eksport fra EU til USA. Kommissionen citerer svarene og hævder så, at TTIP vil have en betydelig positiv indvirkning på små og mellemstore virksomheder. Men at påstå, at denne undersøgelse "beviser" dette, er langt fra seriøs forskning. Her er grunden.

I undersøgelsen spørger Kommissionen virksomhederne, om de ser eventuelle restriktioner på handel med USA. Adskillige virksomheder svarer ja. Derefter drager Kommissionen den konklusion, at TTIP i høj grad vil gavne små og mellemstore virksomheder. Kan du se, hvor den går galt? Det eneste, rapporten faktisk gør, er at understøtte virksomhedernes påstand om, at de ser handelshindringer for EU-eksport til USA. Konklusionen om at TTIP vil være til gavn for små virksomheder, fordi de mener, der er handelsbarrierer, er helt uholdbar. Vil TTIP overhovedet være i stand til at fjerne disse barrierer? På hvilken måde vil det at fjerne de oplevede barrierer øge nettoeksporten i faste priser? På hvilken måde vil det have mere end en marginal effekt? Hvordan vil ISDS, regulerings Samarbejde og andre aspekter af aftalen, der mest favoriserer store virksomheder, påvirke de

⁴ Små og mellemstore virksomheder

små virksomheder og deres konkurrenceevne? Ingen af disse spørgsmål besvares i rapporten.

Et andet væsentligt problem er Kommissionens definition af SMV. For at blive betragtet som en SMV, må en virksomhed højst have 250 ansatte og en omsætning på højst 50 millioner €. Generelt ikke, hvad man vil kalde en "lille virksomhed". På trods af rapportens fokus på små og mellemstore virksomheder, har 142 store virksomheder besvaret undersøgelsen, næsten en femtedel af den samlede mængde af besvarelser, og 97 af dem har mere end 500 ansatte.

Så hvilke ikke-toldmæssige barrierer bliver opfattet som en begrænsning for EU-eksporten? Hvad varer angår, er de tre mest citerede områder af barrierer direkte knyttet til miljø- og forbrugerbeskyttelse. Og de fleste af svarene er fra mellemstore og store virksomheder. Barriererne beskrives som: "regler for at beskytte mennesker eller dyr mod giftige stoffer" samt tekniske hindringer, der påvirker produkter, såsom miljøregler og varemærkning, der oplyser varens oprindelsessted. Mere detaljerede svar kan ses side 40 i rapporten.

Men var det ikke alt det, som TTIP netop **ikke** handlede om? Var regler for beskyttelse af miljø, forbrugere, dyrevelfærd, regler om kemikalier og mærkning af oprindelsesland ikke et centralt mål for Kommissionen? Skal disse "barrierer" fjernes for at gavne små og mellemstore virksomheder? Og hvis disse barrierer ikke fjernes, hvad er det så helt præcist for dele, som TTIP vil skaffe SMV ifølge denne rapport? Ifølge Kommissionen er det tilsyneladende muligt at kombinere løfter om at beskytte miljø- og forbrugerorganisationers standarder med løfter om fordele, der er afhængig af deres fjernelse.

Afslutningsvis: Påstanden om, at TTIP ville gavne små og mellemstore virksomheder er ikke nødvendigvis forkert, men der er intet i denne rapport, der beviser, at denne påstand er mere end ønsketænkning.

Ovenstående er et sammendrag af en artikel af Rikard Allvin, Politisk rådgiver om TTIP, MILJÖPARTIET DE GRÖNA, Sverige.

Kilde: <http://ttip2015.eu/blog-detail/blog/report-on-smes-and-ttip-deeply-flawed.html>

Læs Kommissionens rapport her: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/april/tradoc_153348.pdf

EU og Reguleringsamarbejde

Skal vi spørge amerikanerne om lov?

Af Kenneth Haar

”Reguleringsamarbejde” med USA lyder rart og tilforladeligt, men dækker over en udemokratisk og surrealistisk institutionalisering af lobbyisme.

Hvad betyder det egentlig, når det lyder fra EU og USA, at TTIP skal bruges til at få reglerne på de to sider til at ligne hinanden mere? Den første del af svaret finder man i uenighederne mellem de to økonomiske sværvægttere i de senere år. Der har været slagsmål om oksekød med et højt indhold af væksthormoner, kyllinger vasket i en klorholdig blanding, GMO, bly i kosmetik, og meget mere. I alle de tilfælde er det almindeligt i USA og forbudt eller begrænset i EU. At TTIP skal føre til fælles regler er et varsel om, at standarderne vil blive sænket af hensyn til handlen med USA. Det er dét, der ligger i kortene.

Men betyder det så, at TTIP vil fastlægge ens regler for begge sider i ét hug? Næppe. Det store øjeblikkelige sug mod lavere standarder kan EU's forhandlere ikke komme igennem med, hvor gerne de end ville. Men de kan bruge en anden metode, som er mindst lige så farlig, og som vil berøre ikke bare vores standarder, men også den måde, beslutninger tages på. Det hedder ”regulativt samarbejde” eller ”reguleringsamarbejde”.

Det har været planen fra begyndelsen, at netop reguleringsamarbejde skal være en central del af TTIP, og med tiden er mange dokumenter lækket fra forhandlingerne, så vi ved en del om, hvordan EU gerne ser, det skal se ud. Det er især fire ting, EU foreslår indført.

1. Spørg altid først

EU foreslår, at alle nye forslag, der kan berøre amerikanske virksomheders interesser, skal diskuteres med de amerikanske myndigheder, allerede inden forslaget er klar til politisk behandling. Det lyder måske tilforladeligt, men der er en del eksempler fra de senere år på, at hvis dem, der skriver et forslag – i EU er det Kommissionen – spørger amerikanerne først, så bliver forslaget kraftigt tilpasset eller måske endda droppet. Det er f.eks. set

med tiltag for dyrebeskyttelse og initiativer mod ozonnedbrydende stoffer. Der er mange ting, der er god tone i EU, men som betragtes med afsky i USA. Og ved man, hvor let det kan være at true med en sag ved et ISDS-panel, er det skræmmende perspektiver.

2. Kriseløsningsmøder – også om eksisterende regler

Faktisk skal forslag ikke bare diskuteres med amerikanerne i første fase. I EU's forslag indstilles det, at der til enhver tid skal kunne indkaldes til krisemøde mellem EU og USA, hvis der er en regel, som generer nogle virksomheder på en af siderne. Det kan være et forslag, der er under behandling i et parlament, eller det kan være en eksisterende regel. Opgaven på sådan et krisemøde er så at finde en løsning. Kender man bare en lille smule til, hvor meget pres amerikanerne har lagt på EU, f.eks. på kemikalieområdet, er en formel ret til kriseløsningsmøder dårligt nyt.

3. Reguleringsrådet – bureaukratisk organ for tilnærmelse

Der skal laves en strategi for, hvordan reglerne bliver bragt tættere på hinanden, og det skal det såkaldte "reguleringsråd" stå for. Det skal bestå af embedsmænd fra begge sider af Atlanten. De skal søge tæt samarbejde med især virksomhedernes organisationer, og dermed åbnes døren på vid gab for lobbyisme. Faktisk har virksomhedslobbyister haft meget stor indflydelse på økonomiske aftaler mellem EU og USA i de seneste 20 år – ikke bare fordi de har et stort lobbybudget, men fordi EU-kommissionen og de amerikanske myndigheder har inviteret dem indenfor. Og de store europæiske og amerikanske virksomheder har (selvfølgelig) den fælles dagsorden, at de vil forbedre forholdene for dem selv. Prisen for os andre er svagere regler for alt fra forbrugerbeskyttelse og fødevarer sikkerhed til kemi og arbejdsmiljø.

4. Sektorstrategier for fælles regler

Hovedbestanddelen i den overordnede plan for "regelharmonisering" eller "regeltilnærmelse" er planer for de enkelte sektorer. Her forestiller Kommissionen sig, at reguleringsrådet skal nedsætte arbejdsgrupper, som skal arbejde tæt sammen med de relevante dele af erhvervslivet om at lave en plan. Og Kommissionen har allerede taget hul på det. Der er f.eks. produceret et forslag på kemiområdet, der næsten er en kopi af et forslag fra kemilobbyen i USA. Også inden for biler, medicin og kosmetik, er Kommissionen gået langt for at hjælpe erhvervslivet, og også finansområdet er højt prioriteret. Her har EU lagt et forslag på bordet, som skal hjælpe europæiske banker med at omgå de lidt skrappere

amerikanske regler på finansområdet.

Reguleringsamarbejde er rammende blevet kaldt "surrealistisk institutionalisering af lobbyisme". Problemet er nemlig, at i forhoppelsen på at lave reglerne om til fordel for – og i samarbejde med – de store spillere i erhvervslivet, kan andre komme til at betale en høj pris. Med reguleringssamarbejdet vil USA og store virksomheders lobbyister kunne lægge et konstant pres på reglerne i EU i fremtiden og drive dem mod laveste fællesnævner med USA – og tilsvarende på den anden side af havet.

Faktisk er det allerede begyndt, og et eksempel vedrører en dansk mærkesag: hormonforstyrrende stoffer. Vi skal mere end femten år tilbage for at finde den første gang, Folketinget enedes om at gøre noget ved den sag. Men i EU har Kommissionen lurepasset. Siden 2006 har Kommissionen tre gange ignoreret politiske beslutninger om at få systematiske regler om hormonforstyrrende stoffer og har været så passiv, at den svenske regering nu har lagt sag an mod Kommissionen ved EU-domstolen og fået støtte af Europa-Parlamentet i klagen. Hvad har det med sagen at gøre? Jo, sidste gang Kommissionen besluttede at udskyde sagen var det med henvisning til, at det er et følsomt emne under TTIP-forhandlingerne.

Tænk så den tanke igennem: Med reguleringssamarbejdet får Kommissionen motiv til at sylte mange gode sager. Der vil de så strande, for i EU er det kun Kommissionen, der kan stille forslag.

Reguleringsamarbejde lyder tilforladeligt. I realiteten kan det dække over et angreb på vores beskyttelsesniveau og på demokratiet.

Kenneth Haar er researcher i den lobbykritiske organisation Corporate Europe Observatory, der holder til i Bruxelles.

Pesticidlobby angriber bi-beskyttelseslove

22. oktober 2015

I følge en analyse fra Friends of The Earth i USA ser det ud til, at der allerede er massivt pres på at sænke sikkerhedsniveauet for pesticider. Det blev klart ved den sidste forhandlingsrunde i Miami mellem EU og USA i sidste uge.

Med henvisning til TTIP ønsker lobbyister for kemi- og pesticidindustrien at opfatte insektgifte, der bl.a. også dræber bier – de såkaldte neonikotinoide – som en særlig slags handelsbarriere, hvilket kan ske under TTIP. Brancheorganisationer for pesticidindustrien (Crop Life og European Crop Protection Association) har gjort det klart, at de ønsker at bruge TTIP til at få alle de bi-skadelige neonikotinoid-pesticider tilbage på det europæiske marked.

Som analysen af Friends of the Earth i USA viser, så er Bayer, Syn-Genta og andre producenter af pesticider gået sammen om at bakke op om TTIP-aftalen med Europa og er fortalere for at behandle restriktioner på bi-dræbende pesticider som ikke-toldmæssige barriere, som netop kan fjernes med TTIP.

Lisa Archer, direktør for Food and Technology programmet hos Friends of the Earth USA, udtaler:

”Bier dør med alarmerende hast, og en voksende mængde videnskabelige undersøgelser har påvist, at neonikotinoid-midlerne, der fremstilles af Bayer og Syngenta, er de værste syndere i den globale udryddelse af bier, ligesom de gør skader på sommerfugle, fugle, regnorme og andet dyreliv. Giftene udgør en stor risiko for vores fødevarer og landbrugsøkonomi. Pesticidfabrikanternes overflytning [fra almindelige lovgivning] til USA-EU-handelsaftalen for at slippe uden om regulerende foranstaltninger mht. bi-dræbende pesticider skal stoppes.”

Kilde: <http://www.foe.org/news/news-releases/2015-10-powerful-pesticide-lobby-attacks-bee-saving-regulations-at-iami-trade-talks>

TTIP og CETA – hvad går det ud på?

Den officielle linje er, at disse handelsaftaler vil skabe arbejdspladser og øge den økonomiske vækst. Men de, der får gavn af aftalerne, er i virkeligheden ikke befolkningen, men store multinationale selskaber:

- Retsstaten undergraves, fordi der indføres et parallelt retssystem via **ISDS**. ISDS står for Investor State Dispute Settlement, en særlig domstol, der skal behandle konflikter mellem en investor og en stat. Hvad betyder det i praksis? Canadiske og amerikanske virksomheder får ret til at søge om erstatning, hvis de mener, de har lidt tab på grund af en lov eller regel i EU.
- Koncerner skal indlemmes allerede ved udarbejdelsen af nye regler og love, hvis deres handelsinteresser kan blive påvirket. Navnet på dette er: "**Regulerings samarbejde**". Det betyder, at repræsentanter for store koncerner inviteres til at deltage i ekspertgrupper, der skal påvirke nye lovforslag – allerede **inden** de kommer til behandling i de folkevalgte parlamenter. Det underminerer demokratiet. Den politiske dagsorden skal udgå fra folket, ikke fra repræsentanter for globale virksomheder!
- De **globale virksomheder** har haft, og har stadig, urimelig stor indflydelse på de hemmelige forhandlinger om CETA og TTIP. Alene i den forberedende fase til TTIP var der ifølge officielle udtalelser 590 møder mellem EU-Kommissionen og lobbyrepræsentanter. 92 pct. af disse møder var med repræsentanter for virksomheder, mens der kun i få tilfælde var drøftelser med repræsentanter for forbrugere og fagforeninger. Også under de nuværende forhandlinger sker der påvirkning fra industriens repræsentanter. Visse formuleringer i nogle af lovudkastene, der er sluppet igennem til offentligheden, stammer direkte fra virksomheds-lobbyisterne.

Indhold

Side 1	TTIP og ISDS – i det store perspektiv
Side 7	TTIP og sundheden
Side 11	TTIP og arbejdsmiljøet
Side 18	TTIP og menneskerettigheder
Side 23	TTIP og økonomien
Side 29	TTIP og reguleringssamarbejdet

Mere information

Hvis du har lyst til at støtte vores projekt, kan du være med i en europæisk underskriftindsamling mod TTIP og CETA.

Gå ind på www.stop-ttip.dk og skriv under!

Har du lyst til at være mere aktiv, så henvend dig til info@ttip.dk, eller skriv en besked her: www.stop-ttip.dk/kontakt/

Læs mere her:

www.stop-ttip.dk

www.ttip.dk

www.stop-ttip.org